

DE LANDSFLYKTIGE

EN BERÄTTELSE FRÅN TVÅ VÄRLDSDELAR
af
A. CONAN DOYLE.
Översättning från engelskan

(Forts.)
— Bryta det löfte, som jag gaf, då jag besteg tronen, och som min fader har givit för mig. De önska, att jag skall återkalla Nanteuilles ediktet och fördriva hugenotterna ur mitt rike.
— Men ert majestät bör ej örona sig öfver sådana saker.
— Ni vill således ej, att jag skall göra det?
— Ej om det förorsakar ert majestät sorg.
— Ni har måhända annu kvar några ömma känslor för ert ungdoms religion?
— Nej, sire. Jag har ingen annan känsla än afsky för kätten.
— Och ni önskar dem dock ej fördrifva?
— Betänk sire, att den allsmäktige möjligen själf kan böja deras hjärtan, liksom han har gjort mitt. Kan ni ej lämna saken i hans händer?
— På min ära, sade Ludvig ljusnande, det var förstådligt. På se, om Pörs La Chaise kan finna svar på det. Det är härligt att blifva höfvet med enig förhållande, endast därför, att man ej vill ruinera sitt rike. Evig tårer! Jag har sett en mans ansikte, som hade varit 15 år på Bastillen. Det var som en hemsk bok med ett märke och en rynka för hvarje timme. Men i evighet! Han ryste och hans ögon fylldes af den fasa, som hans tankar ingaf honom, högre bevekelsegrunder hade föga makt öfver honom, hvilket hans omgifning hade uppläckt för länge sedan, men han vågade genast vid tanken på den tillkommande världens fasa.
— Hvarjone tänker ni på sådana saker, sire? sade hon med sin vackra smekande röst. Hvad har ni till befara, ni, som varit kyrkans förste son?
— Tror ni, att jag är frälst då?
— Med säkerhet, sire.
— Men jag har syndat och syndat mycket. Det har ni ju själf sagt.
— Men den tiden är förbi, sire. Hyen är väl fläckfri? Ni har vändt bort ifrån frövelsen och har sålunda säkert gjort er förtjänt af förlåtelse.
— Jag önskar, att drottningen ledde. Hon skall i mig finna en bättre mask.
— Jag önskar detsamma, sire.
— Och jag skall tala om för henne, hvem hon har att tänka för denna förtäring. Pörs, Franoise, ni är beaktade på att lyssna till mig, om jag talar om minniskans värdighet. Huru kan jag tänka er, för hvad ni gjort för mig? Han höjde sig frammanför henne och i sin, men väl beröring lyste en eld i hans ögon, och han skulde ha släppt sin arm om hennes lilla, om hon ej hastigt rest sig upp för att undvika hans omfattning.
— Sire! sade hon med strängt ansikte och ett finger, uppfäst i öret.
— Ni har rätt, ni har rätt Franoise. Sitt er ned igen, så vill jag söka behärska mig. Fortfarande samma tapperhet! Mina arbetare i Gobelins! Jag vet knapp, hvad det är med mig. När jag var liten pojke, under Fronzens dagar, och då Paris var i upp- och nedgång, och jag fingo fly från det ena stället till det andra, då var tron, ja, till och med våra liv i våra, ty sanna livet mig så ljus och så nytt och så fullt af intresse. Nu, då det ej finnes tecken till oro, och min röst är den första i Frankrike liksom Frankrikes är den första i Europa, är allting ledsamt och smaklöst. Hvar till tjäna alla nöjen, om de förvandlas till malört, då man smakar dem!
— Det samma nöjet, sire, ligger snarare i det inre livet, det lugna sinnet och det rena samvetet. Och är det ej naturligt, att våra sinnen skola vända sig till allvarssammare saker, då vi blifva äldre? Det vore beklagligt, om det ej vore så, ty det skulle bevisa, att vi ej lät något af livet.
— Kan hända är det så, men det är dock ledsamt och tråkigt, när ingen-ting längre roar oss. Men hvad är det?
— Det är min förtroende, som knakar. Hvad är det, mademoiselle?
— Monsieur Cornelle, som kommer för att läsa för kungen, sade den unga damen, i det hon öppnade dörren.
— Ja, ja, sire, jag vet huru enfaldigt en kvinnas tunga talar, och därför har jag skaffat hit en visare än min för att förströ er. Monsieur Racine skulle ha kommit hit, men han är här fallit af hästen och har skändt sin ynn i stället. Skall jag bedja honom komma hit?
— Som ni behagar, madame, som ni behagar, sade kungen likgiltigt. På ett tecken från mademoiselle Nanon inträdde en liten spenslig man med ett listigt, mullet ansikte och långt grått hår, som hängde ner på axlarna. Han bugade sig djupt tre gånger och satte sig sedan ner på en stoffad kanten af den lilla stolen, från hvilken madame hade tagit bort sin arbetskorg. Hon smälte uppmaningen till sig och under det att hon såg på honom, såg han till att ställa sig i ett tecken till förtroende.
— Behagas det en komedi, en tragedi eller en barlesk herdedikt, frågade Cornelle ångsligt.
— Ingen barlesk herdedikt, sade kungen bestämt. Sådana saker kunna spela men ej läsa, ty de äro mera afsedda för ögat än för örat.
— Poeten bugade sig samtlyskande.
— Och ingen tragedi, monsieur, sade madame de Maintenon och såg upp från sitt broderi. Kungen hör tillräckligt med allvarliga saker, och därför hoppas jag, att ni vill söka använda er talang på att roa honom.
— Ja, låt det blifva en komedi, sade Ludvig. Jag har ej fått ett riktigt godt skrämt, sedan Molière dog.
— Ers majestät har i sanning en fin smak, utropade hovpoeten. Om ni hade nedlåt er till att lyssna med poet, hur skulle det då gåt med oss stasars poeter?
— Ludvig smälte, ty intet smickar var för groft för att ej behaga honom.
— Liksom ni har lärt edra generer att föra krig och edra arkitekter att bygga, så skulle ni lärt oss stasars sångare att stamma vår lyra. Men ni skulle väl knappast velat nedlåta sig till att dela Apollons anspråkslösa lagrar.
— Jag tänkte en gång, att jag hade sådana gåfvor, sade kungen välvilligt, men mitt arbete och statsangelagenheterna hafva ej givit mig tid att lyssna med sådant.
— Men ni har uppmuntrat andra att göra, hvad ni själf skulle kunnat göra så bra, sire. Ni har lookat fram poeter, som solen lookat fram blomman. Huru många exempel ha vi ej därpå... Molière, Boileau, Racine, den ene större än den andre. Och de andre också, de mindre... Scarron, så groft men dock så kvick... Oh, Heliga madonna, hvad har jag sagt!
— Madame hade lagt ned sitt arbete och stirrade harmst på poeten, som vred sig på sin stol under de grå ögonens stränga förebärande blick.
— Det är så godt, att ni börjar er i sanning, sade kungen fört.
— Helt visst, sire. Skall jag läsa ett stycke av Darius?
— Hvem var Darius? frågade kungen, hvars uppmuntran hade blifvit så försummad genom den maktige kardinal Mazzarins politik, att han ej hade red på någonting, som icke kommit under hans egen personliga iakttagelse.
— Darius var konung i Persien, sire.
— Och hvar ligger Persien?
— Det är ett kungarike i Asien.
— Darius författade kung dard Alexander den store.
— Ah, jag har hört talas om Alexander den store. Han var en ryktbar kung och general, inte sant?
— Liksom ert majestät regerade han med vishet, och hans trupper voro segerrika.
— Och var kung i Persien?
— Nej, sire, i Macedonien. Darius var konung i Persien.
— Kungen ryknade pannan, ty den minsta tillrättvisning var honom öfverhugig.
— Ni tycks ej ha saken klar för er, och jag må säga, att den ej intresserar mig det minsta, sade han. Börja på någonting annat.
— Till exempel min 'Le Menteur'!
— Ja, låt oss börja den.
— Cornelle började att läsa sin komedi, under det att madame de Maintenons fina, hvita fingrar plockade bland de mångfärgade silkesorterna, som hon broderade in i sitt arbete. Allt emellanåt kastade hon en blick först på klockan och sedan på kungen, som låg lutad bakåt med sin spektakad kastad öfver ansiktet. Klockan fattade nu 20 minuter i 4, men som hon hade ställt den tillbaka en half timme, var den verkliga tiden 10 minuter öfver 4.
— Ah, ej, sade kungen plöjligt. Där var någonting gale. Näst sista raden är felaktig. Det var en af hans svagheter att vilja spela kritiker, och den förståndige poeten höll med honom, hursu orimliga hans påståenden än voro.
— Hvilken rad var det, sire? Det är i sanning oskäligt att blifva uppmärksam på en fel.
— Jo, den tredje raden har en vers för mig.
— Måtte ni det ej också, madame?
— Nej, jag är rädd för, att jag är en dålig kritiker.
— Ers majestät har fullkomligt rätt, sade Cornelle oblygt. Jag skall göra ett märke här och se till, att det blir rättat.
— Jag tyckte väl, att någonting var gale. Om jag ej kan skriva själf, så har jag åtminstone ett godt öra. Ett fel i en vers berör mig genast obehagligt. Samma sak med musik. Fastän jag ej vidare känner till musik, så kan jag genast upptäcka en dissonans, där till och med Lilly ej skulle märka den. Jag har ofta upptäckt sådana fel i hans operor och har alltid öfvertygat honom om, att jag har rätt.
— Det tror jag fullkomligt, ert majestät. Cornelle hade tagit upp sin bok igen och skulle just fortsätta sin läsning, när en skarp knäckning hördes på dörren.
— Hans nåd, minister Louvois begär förtäring, sade mademoiselle Nanon.
— Att honom komma in, sade Ludvig. Monsieur Cornelle, jag är er mycket tackbar för er läsning och

er ledning. Jag önskar, att statsangelagenheterna skulle afbryta er komedi. Jag hoppas att möjligen framtiden få höra återstoden. Han smälte på det nästa sätt, som gjorde att alla, som kommo i beröring med honom, glömde hans fel och endast påminde sig honom såsom den personifierade värdigheten och artigheten.
— Poeten med sin bok under armen gick ut, och den ryktbare ministern, lång, grof, med stor peruk och örniska, samt befallande utseende inträdde, bugade sig djupt. Hans sätt var öfverdriftigt, artigt, men hans höfdragna ansikte, visade endast allt för val hans förtakt för ett sådant rum och för den dam, som bodde där. Hon var väl, varse den kända, men hvilken han betraktade henne, med hennes fullkomliga själfbehärskning hindrade henne från att visa, att hon med ord eller blick återgäldade hans motvilja.
— Mina run blifva i dag i sanning bedrade, sade hon, i det hon steg upp och strökte fram sin hand. Världens ers nåd använda denna lilla stol, eftersom jag ej har någon bättre att bjuda er på i mitt lilla dockhus!
— Men jag är säkert i vägen ty ni bär skola tala till kungen om statsangelagenheter. Jag kan ju draga mig tillbaka till min bonoir.
— Nej, nej, visst inte, madame, utropade Ludvig. Jag önskar, att ni stannar kvar. Hvad är det, Louvois?
— En kurir har anländt från England med depescher, ert majestät, svarade ministern, balanserade sin kolossala figur på den lilla trebensta stolen. Mycket missnöje är rådande där, och det talas om en resning. Lord Sunderland önskar veta, huruvida ert majestät vill hjälpa kungen, om Holländarne ställa sig på de missöjdas sida. Som jag kände ert majestäts åsikt, svarade jag obetingadt ja.
— Hvad gjorde ni, min herre?
— Jag svarade, sire, att han kunde lita på oss.
— Kungen rödnade af harm och fattade tag i eldningen, som låg på spejlgallret, med en genesle som om han skulle vilja slå till ministern med den. Han kastade längan ifrån sig igen, men hans ögon gnistade ännu af vrede, då han vände sig till Louvois.
— Huru vågade ni! sade han.
— Men, sire...
— Huru vågade ni, säger jag! Huru! Ni törs lämna ett sådant svar utan att rådfråga mig? Huru ofta skall jag behöfva säga er, att staten, det är jag, jag ensam. Allt skall komma ifrån mig, och jag är endast Gud ansvarig för det. Huru är ni våll! Mitt instrument! Mitt verktyg! Och ni vågar ställa er ut handla utan allt samtycke?
— Jag trodde mig kunna edra önskan, sire, stannade Louvois, hvars höfdragna sätt alldeles hade öfvergifvit honom, och hans ansikte var så hvitt som spetsarna på hans skjortbröst.
— Ni är ej här för att tänka på mina önskan, min herre. Ni är här för att rådfråga mig, att lyda dem. Hvar för jag öfvergifvit min gamla adel och upplämnat statsangelagenheterna till min, hvars namn man aldrig hört talas om i Frankrikes historia, sådana män som Colbert och ni? Man har klandrat mig därför. Hertigen af Simon sade sista gången, som han var på hovet, att min regering var 'bourgeois'. Och så är den. Men det var min önskan, att den skulle vara sådan, ty jag visste, att min gamla adel har sina egna tankar, och jag begär ingen annan tanke än min egen, då jag styr Frankrike. Men om mina 'bourgeois' ministrar o-mottaga och lämna svar till ambassaderna utan att rådfråga mig, då är jag verkligen att beklaga. Jag har ögonen på er nu, Louvois. Se till, att jag ej behöfver beklaga mig öfver er igen angående den här saken.
— Den förordnade ministern satt förkrossad med bakan sänkt mot bröstet. Kungen mumlade och ryknade pannan under några minuter, men hans ansikte ljusnade så småningom, ty hans vredensbrott voro lika korta, som de voro plöjliga och hafviga.
— Ni får uppehålla den där kuriren, Louvois, sade Ludvig slutligen med lugn röst.
— Ja, sire.
— Och i morgon skola vi i vår rådsammanträde se till att lord Sunderland erhåller lämpligt svar. Det är kanske bäst att ej vara för frikostig med våra löften. De där engelsmännen ha alltid varit oss en nagel i ögat. Om vi kunde lämna dem åt sig själfva bland deras dimmor och det uppror, som vill hälla dem sysselsatta några år, så kunde vi med lätt betrakta den holländske prinsen. De har sista indrödes krig varade i tio år, och deras nästa kan räkna lika länge. Vi skulle långt, desförinnan ha bunnit ströka ut vår gräns till Rhen. Inte så mycket, sire?
— Edra råder, skola vara i ordning, då jag befäl.
— Men krig är dyrbart att föra. Jag har ett stort alls hofservisen, som jag vardt tvungen till förra gången. Huru börjar sig de allsmäns fonderna?
— Vi ha ett rika, sire. Men det finnes ett sätt, på hvilket penningar skulle kunna skaffas. I morse talades om hugenotterna, och huruvida de borde få bo kvar i ett katolska kyrka. Om de stannas och deras egen-

White Star Dominion Line

Kungliga post ångare.
LAURENTIC och MEGANTIC.
(Hvardera 15,000 tons).
DE STÖRSTA NYASTE OCH ELEGANTASTE ÅNGARE
i Canadensisk Angfartstrafik. Försedda med alla de modernaste inredningar för komfort och trygghet.
En klass salonger endast. De populära ångarna "Canada" och "Dominion" föra endast en klass, andra klassens passagerare, som gifvas bästa bekvämligheter.
White Star Dominion linjen gifver särskild uppmärksamhet åt skandinaviska passagerares välfärd.
MONTREAL-QUEBEC
—LIVERPOOL
Laurentic Dec. 3
Canada Nov. 5
Megantic 12
Dominion 19
Från Halifax på följande morgon.
Laurentic Planer nu färdiga. Betinga hytter.
JULSEGLINGAR
PORTLAND-HALIFAX
LIVERPOOL
För pris, tull, tull, tull, reserverade platser och andra upplysningar hänvänd eder till närmaste agent eller till
W. M. McLeod,
Canadian Western Passenger Agent,
205 McDermott Ave. Winnipeg, Man.

LEONS

Välkända möbel och Hardware butik erbjuder denna vecka följande godtköp:
Kombination af Byrå och Komod.
VAGGA
Ytan af ek, polerad, slipad spegel. Speciellt denna vecka \$7.45
Ytan af polerad ek. Storlek 18x36. Speciellt denna vecka \$2.25
Nedsatta priser på alla slags snickarverktyg. KOM TIDIGT! Medans dessa godtköp räcker!
LEONS
605-609 MAIN ST. Telefon. Main 1082.

VIRKE,

RAMAR, DÖRRAR, PACKLADOR.
Afven alla slags ved till salu.
Rat Portage Lumber Co.,
NORWOOD, --- MAN.

Vi sälja bästa sortens WALL PLASTER

Sacket plaster board och Empire märkena af Wood Fiber & Cement WALL PLASTER

Manitoba Gypsum Co. Limited.
KONTOR OCH FABRIK WINNIPEG, - MAN.

Prenumerera på SVENSKA CANA A-TIDNINGEN